

Ellev Steinsli.
Feldmakervegen 29.
7653 Verdal.
Tlf: 91536566.
E-post. ellev@byggningsverneren.no
www.byggningsverneren.no

- Glassarbeider.
- Tømrer.
- Snekker med svennebrev i dør, vindu og møbelproduksjon
- Bachelor i teknisk bygningsvern, NTNU.
- Driver og eier Byggningsverneren.

Byggningsverneren

Hvorfor restaurere og hva er restaurertbart ?

Vurderinger og valg !

Man trenger ikke bytte ut vinduer og dører i gamle hus.

- Vinduene er husets øyne og man ødelegger husets utseende fullstendig hvis man skifter ut vinduer fra 17, 18 og tidlig 1900-tallet med "nye" vinduer.

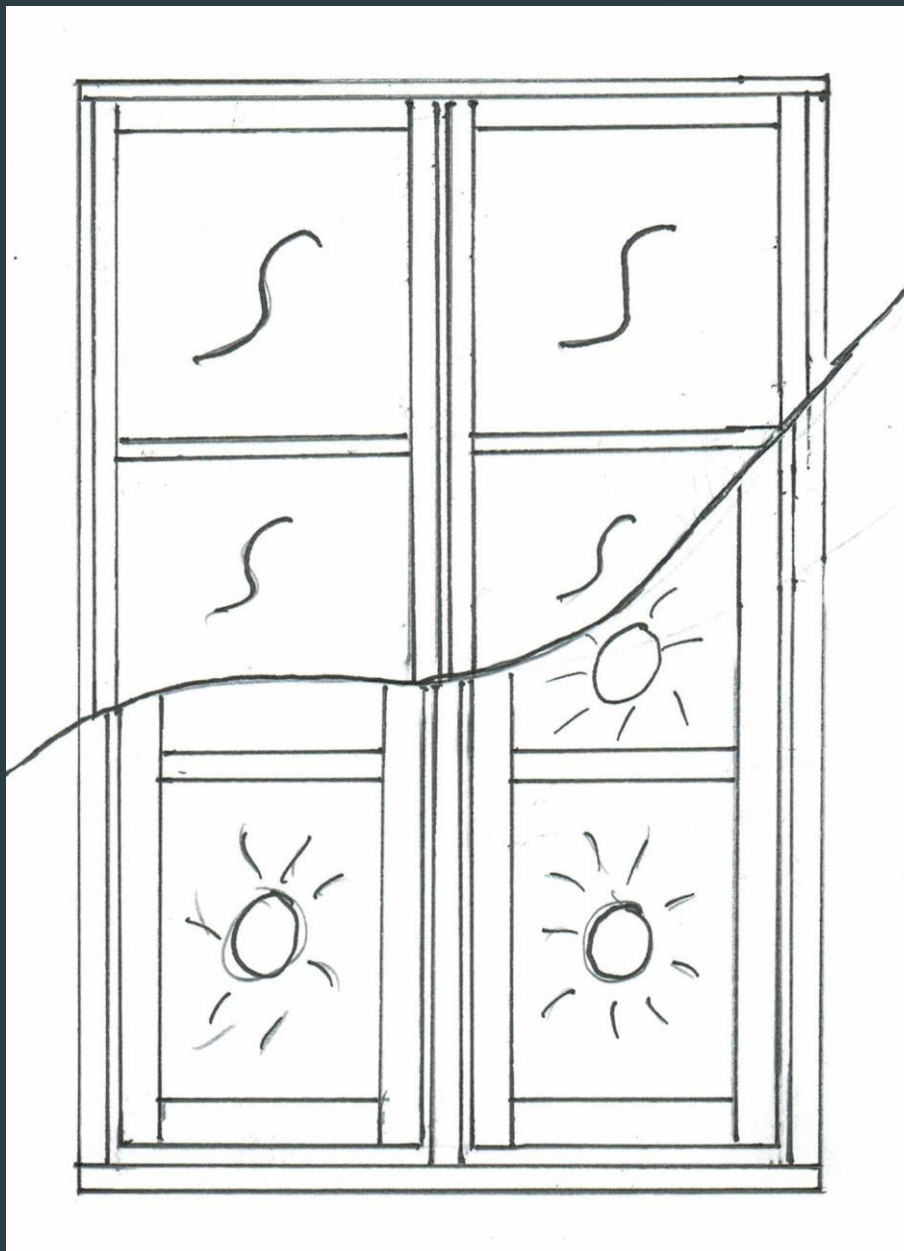
Tidligere brukte man langt bedre materialer når man laget vinduer og dører enn man gjør i dag.

Mange får råd om å skifte dører og vinduer fordi de tror de trekker.

Det beste er som regel å sette i stand det man har og heller vindtette rundt vegger, overganger tak/ vegg, vinduer og dører.

Ofte kan det hjelpe godt å isolere gulv og himlinger for å gjøre huset tettere.

Originale vinduer.
Antatt levetid- minst 100 år ?
med godt vedlikehold.
Tidsriktige kopier eller
originale beslag.
Linoljekitt.
Originalt eller restoverglass.
Små/ smekre dimensjoner.
Små klaringer.
Riktig profil på rammene.
Tettvokst godt malmet furu
eller tettvokst gran.

Nye vinduer med isolerglass.
Antatt levetid- isolerglassets
garantitid ?.....25 år?
Vannbasert "utett" maling.
gummibaserte tettelisten.
Standart beslag og hengsler.
Profil Norsk standard.
Store klaringer.
Aluminiumsspacer i
isolerglasset.
Fingerskjøtt kvistfri furu, i
usortert kvalitet.

Forskjellene i rutestørrelsene og dimensjoner på treverket er tydelige på nye og gamle vinduer.

Små klaringer, 1-2 mm.

Klaringer 10-18 mm.

I de fleste tilfellene holder det å fjerne maling, fylle i kitt som mangler og ett par strøk maling og de er klare for mange år til.

Men noen ganger er det behov for noe trearbeider..... også krevende trearbeider.

Kopi av dørblad i originalkarm.

Vanlige skader på dørblad og karm.

Ofte er beslag og maling i en slik forfatning at det ikke ser ut for å være reddbart.

Vanlige skader på rammer og karm.

Ofte er beslag, kitt og maling i en slik forfatning at det ikke ser ut for å være å redde.

Når det er gjort gode vurderinger og bestemt at vinduet eller døren skal sette i stand vil en i de fleste tilfeller forholde seg til prinsippet om å beholde mest mulig av det originale treverket.

Dette kan i mange tilfeller være god løsning !.....eller ?
Slike spunser er en god måte for å beholde mest mulig av treverket men har minst ett par faktorer som kan diskuteres og må vurderes i hver enkelt tilfelle.

- Har man kontroll på treverket, sammenføyning og limfuger over mer enn noen år ?
- Ville en handverker fra 1850 gjort en slik reparasjon ?

Kanskje kan det i noen tilfeller være best for form, funksjon og vinduet/ dørens varighet og bytte hele deler og/eller kopiere.

De fleste dører og vinduer fra perioden før 1850 og frem til 1960-tallet har materialkvalitet som er meget god, noe som gir godt grunnlag for reparasjon og videre bruk i mange år med godt vedlikehold og stell.

Ferdig restaurerte uthusdører.

Sjøgata 42, trehusbyen Levanger.

Hele sideramtreet er byttet mens sprossen er spunset

Noen ganger er nye kopier det beste.

Emilies hus, Bymuseet Levanger.

Å bevare og reparere bygninger og bygningsdeler er.

- Miljøvern i praksis.
- Å ta vare på historien.
- Å ta vare på og formidle handverket og tradisjonene.
- Å beholde huset særpreg og originale utseende.
- Økonomisk gunstig.

Bygningsverneren har hjemmeside
og er på Facebook og instagram.

WWW. Bygningsverneren.no
Facebook: Bygningsverneren
Instagram: Bygningsvernere.